

DOI 10.36074/09.10.2020.v1.10

ВИДИ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Ревуцький Ярослав Степанович

здобувач вищої освіти Інституту економіки і менеджменту
Національний університет «Львівська політехніка»

Ємельянов Олександр Юрійович

д-р. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка»

УКРАЇНА

Рівень ефективності господарської діяльності будь-якого підприємства значною мірою залежить від того, наскільки дієвим є його внутрішній економічний механізм, зокрема, інвестиційна та фінансова складові цього механізму [1, 2]. При цьому одним з найважливіших механізмів діяльності підприємств є інвестиційно-інноваційний [3].

Доцільно запропонувати таке тлумачення терміну «інвестиційно-інноваційний механізм підприємства»: це повна впорядкована сукупність взаємозв'язків між елементами організаційної структури управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства та між цими елементами та його зовнішнім середовищем, що здійснюється у вигляді інформаційних потоків, а також характеристика цих взаємозв'язків (стосовно їх змісту і способів розповсюдження) та процедур їх генерування, які базуються на закономірностях прийняття оптимальних інвестиційно-інноваційних рішень.

Необхідно відзначити існування значної кількості видів інвестиційно-інноваційних механізмів діяльності підприємств. Зокрема, за кількістю критеріальних показників, які характеризують цілі функціонування цих механізмів, доцільно виділити монокритеріальні (у випадку, якщо певний інвестиційно-інноваційний механізм передбачає досягнення лише однієї цілі) та полікритеріальні (у випадку, якщо таких цілей є декілька) інвестиційно-інноваційні механізми.

Загалом, досягнення мети функціонування інвестиційно-інноваційного механізму підприємства потребує реалізації певних напрямів (завдань) та використання відповідних засобів такого досягнення. При цьому основними завданнями функціонування інвестиційно-інноваційного механізму підприємства можуть бути: зниження собівартості продукції підприємства; збільшення обсягів виробництва продукції підприємства; покращення співвідношення між ціною та собівартістю продукції, яку виготовляє або планує виготовляти підприємство; покращення співвідношення між ризиком та дохідністю (прибутковістю) діяльності підприємства.

У випадку, якщо досягнення цілі функціонування інвестиційно-інноваційного механізму підприємства передбачається здійснити, використовуючи лише один з перелічених напрямів, то такий механізм слід називати частковим. Якщо ж мету інвестиційно-інноваційного механізму передбачається досягти, одночасно вирішуючи усі перелічені завдання, то такий механізм потрібно вважати загальним.

Своєю чергою, основними засобами досягнення мети функціонування інвестиційно-інноваційного механізму підприємства можуть бути: оновлення основних засобів підприємства; впровадження передових, зокрема ресурсозберігаючих, технологій виготовлення продукції [4, 5]; розширення випуску традиційної продукції, яку виготовляє підприємство; розроблення та виготовлення інноваційних видів продукції [6]. Тоді у випадку, коли досягнення цілі функціонування інвестиційно-інноваційного механізму підприємства передбачається здійснити, використовуючи лише один з перелічених засобів, то такий механізм слід називати моноінструментальним. Якщо ж мету інвестиційно-інноваційного механізму передбачається досягти, одночасно використовуючи декілька з перелічених засобів, то такий механізм слід вважати поліінструментальним.

Окрім цього, інвестиційно-інноваційні механізми підприємств можна поділити на такі групи:

1) за сутністю алгоритмів вироблення інвестиційних рішень, які застосовуються: із застосуванням оптимізаційних алгоритмів вироблення інвестиційних рішень; із застосуванням евристичних алгоритмів вироблення інвестиційних рішень (такі алгоритми базуються на наближених способах проведення розрахунків, що нерідко спираються на досвід та інтуїцію розробників цих алгоритмів, та не гарантують отримання оптимальних рішень, однак, такі рішення часто є достатньо наближеними до оптимальних);

2) за кількістю разів застосування: багаторазові (інвестиційно-інноваційні механізми такого типу можуть бути багато разів застосовуваними на одному підприємстві без проведення суттєвих коригувань їх змісту); одноразові (такі інвестиційно-інноваційні механізми створюються для впровадження конкретного достатньо масштабного для певного підприємства інвестиційного заходу з досягнення певної мети його діяльності, але після реалізації цього заходу припиняють своє функціонування);

3) за можливістю поширення на інші підприємства: універсальні, які можуть бути без суттєвих коригувань розповсюджені між підприємствами будь-яких галузей економіки; типові, які можуть бути без принципів коригувань розповсюджені на інші підприємства, але лише в межах певної галузі; нетипові, які не можуть бути без принципів коригувань розповсюджені на інші підприємства. Таким чином, нетипові інвестиційно-інноваційні механізми підприємств враховують якісь властиві лише цим підприємствам специфічні ознаки;

4) за можливістю коригування раніше ухвалених інвестиційних рішень: ті, що передбачають можливість коригування раніше ухвалених інвестиційних рішень (як правило, такі інвестиційно-інноваційні механізми базуються на дієвих процедурах моніторингу результатів реалізації ухвалених інвестиційних рішень та на існуванні усталених зворотних зв'язків між суб'єктами та об'єктами інвестиційно-інноваційної діяльності); ті, що не передбачають можливість коригування раніше ухвалених інвестиційних рішень.

Таким чином, можливо констатувати наявність доволі значної кількості видів інвестиційно-інноваційних механізмів діяльності підприємств, що слід враховувати у процесі проектування цих механізмів та під час розроблення рекомендацій стосовно їх вдосконалення.

Список використаних джерел:

- [1] Смолій, Л. В. (2010). Формування інвестиційного механізму інноваційного розвитку буряківництва. *Інноваційна економіка*, (17), 168-171.

- [2] Гладій, С. (2005). Фінансовий механізм інвестування інноваційного розвитку: теоретико-методологічний підхід до управління. *Наука молода*, (3), 109-115.
- [3] Сич, Є. М. & Сугоняко, Д. О. (2011). Структура механізму інноваційно-інвестиційного управління розвитком підприємств туристичного транспорту. *Проблеми підвищення ефективності інфраструктури*, (32), 166-170.
- [4] Piva, M. & Vivarelli, M. (2018). Technological change and employment: is Europe ready for the challenge. *Eurasian Bus. Rev.*, (8(1)), 13-32.
- [5] Yemelyanov, O., Symak, A., Petrushka, T., Zahoretska, O., Kusiya, M., Lesyk, R. & Lesyk, L. (2019). Changes in Energy Consumption, Economic Growth and Aspirations for Energy Independence: Sectoral Analysis of Uses of Natural Gas in Ukrainian Economy. *Energies*, (12(24)), 4724.
- [6] Гришко, В. А., Ємельянов, О. Ю. & Крет, І. З. (2008). Моделювання процесу формування цін на інноваційну продукцію машинобудівних підприємств. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка» «Логістика»*, (633), 153-157.